
*Zákon o právu na informace o
životním prostředí*

Miroslav Jurman

Svobodný přístup k informacím

23.11.2007

Nadřazené prameny

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/4/ES ze dne 28. ledna 2003 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/313/EHS.
- Čl.35 Listiny:
 - (1) Každý má právo na příznivé životní prostředí.
 - (2) Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů.
 - (3) Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.

Zákon stanoví:

- a) podmínky výkonu práva na včasné a úplné informace o životním prostředí, jimiž disponují povinné subjekty podle tohoto zákona nebo které jsou k dispozici pro tyto subjekty,
- b) přístup veřejnosti k informacím o životním prostředí, kterými disponují povinné subjekty podle tohoto zákona nebo které jsou k dispozici pro tyto subjekty,
- c) základní podmínky a lhůty pro zpřístupňování informací a důvody, pro které mohou povinné subjekty podle tohoto zákona odepřít zpřístupnění informace,
- d) aktivní zpřístupňování informací o životním prostředí a podporu používání zařízení umožňující dálkový přístup,
- e) vzdělávání, výchovu a osvětu v oblasti ochrany životního prostředí.

Vymezení pojmů - § 2

- informacemi o životním prostředí se rozumí informace v **jakékoliv technicky proveditelné podobě**, které vypovídají zejména o – následuje výčet bodů 1-13 (viz. text zákona)
- zpřístupňováním informací jejich **poskytování jakoukoliv technicky proveditelnou formou** jednotlivým právnickým nebo fyzickým osobám, jež o ně požádaly, přímé nahlížení do písemností nebo jiných souborů informací, pořizování výpisů, opisů nebo kopií žadatelem v sídle nebo v jiných prostorách povinných subjektů a informování o způsobech a metodách získání jednotlivých informací;

Povinné subjekty

1. správní úřady a jiné organizační složky státu a orgány územních samosprávných celků
2. právnické nebo fyzické osoby, které na základě zvláštních právních předpisů vykonávají v oblasti veřejné správy působnost vztahující se přímo nebo nepřímo k životnímu prostředí
3. právnické osoby založené, zřízené, řízené nebo pověřené subjekty uvedenými v bodech 1 a 2, jakož i fyzické osoby pověřené těmito subjekty, které na základě právních předpisů nebo dohody s těmito subjekty poskytují služby, které ovlivňují stav životního prostředí a jeho jednotlivých složek

Žádost o poskytnutí informace

- nemusí být odůvodněná
- Žádost lze učinit ústně, písemně, telefonicky, elektronicky, faxem nebo jinou technicky proveditelnou formou.
- Ze žádosti musí být zřejmé, čeho se má týkat informace, jež má být poskytnuta.
- Ze žádosti musí být patrné, kdo ji podal.
- Upřesnění žádosti na výzvu (lhůta 15 dnů pro povinného a 15 dnů pro žadatele)

Žádost u nepříslušného subjektu

V případě, že je žádost podána u povinného subjektu, jenž nemá dotyčnou informaci k dispozici a současně nemá podle zvláštních právních předpisů povinnost takovou informaci mít, sdělí žadateli bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů od obdržení žádosti, že požadovanou informaci nemůže z tohoto důvodu poskytnout. Pokud je dotazovanému povinnému subjektu známo, který povinný subjekt má požadovanou informaci k dispozici, postoupí mu žádost ve lhůtách stanovených ve větě první a uvědomí o tom žadatele.

Zveřejněná informace

- Pokud žádost směřuje k poskytnutí zveřejněné informace, může povinný subjekt nejdříve, nejpozději však do 15 dnů, místo poskytnutí informace sdělit žadateli údaje umožňující vyhledání a získání zveřejněné informace. To neplatí, pokud žadatel uvedl, že nemá možnost získat zveřejněnou informaci jiným způsobem.
- Pokud žadatel trvá na přímém poskytnutí zveřejněné informace, povinný subjekt mu ji poskytne.

Forma způsob zpřístupnění

- Žadatel může v žádosti navrhnout formu, případně způsob, jichž má být použito při zpřístupnění informace. Pokud žádá o zpřístupnění informace na technickém nosiči dat, je povinen uhradit jeho cenu nebo přiložit k žádosti technicky použitelný nosič dat.
- Pokud tak neučiní, bude postupováno podle okolností; event. podle formy žádosti

Lhůty

- Informaci je třeba zpřístupnit bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů od obdržení žádosti, ledaže by si zvláštní okolnosti výjimečně vynucovaly prodloužení této lhůty, nejvýše však do 60 dnů. O takových okolnostech a o prodloužení lhůty musí být žadatel před uplynutím 30denní lhůty vyrozuměn.
- Pokud je nutno upřesňovat, počítá se od doručení upřesněné žádosti

Omezení přístupu k informacím

Odepřeno bude zpřístupnění informace, pokud je vylučují předpisy:

- a) o ochraně utajovaných informací
- b) o ochraně osobních údajů a o ochraně osobnosti - porušením práva na ochranu osobnosti není poskytnutí informace o původci činnosti znečišťující nebo jinak ohrožující nebo poškozující životní prostředí obsažené v pravomocném rozhodnutí o trestném činu, přestupku nebo jiném správním deliktu.
- c) o ochraně duševního vlastnictví
- d) o ochraně obchodního tajemství - porušením obchodního tajemství není zpřístupnění informace označené za obchodní tajemství, pokud:
 - se požadovaná informace týká působení provozní činnosti podnikatele na životní prostředí,
 - hrozí bezprostřední ohrožení lidského zdraví a životního prostředí,
 - požadovaná informace byla získána z prostředků z veřejných rozpočtů.

Omezení přístupu k informacím

Zpřístupnění informace **může být** rovněž odepřeno pokud

- a) byla povinnému subjektu předána osobou, která k tomu nebyla podle zákona povinna a nedala předchozí písemný souhlas k zpřístupnění této informace,
- b) by zpřístupnění této informace mohlo mít nepříznivý vliv na ochranu životního prostředí v místech, kterých se informace týká,
- c) žadatel se domáhá informací opatřovaných v rámci přípravného řízení (vyšetřování) v trestních věcech, nebo se informace týká neukončených řízení a nepravomocných rozhodnutí o přestupcích a jiných správních deliktech,
- d) žádost byla formulována nesrozumitelně nebo příliš obecně a žadatel, ač byl k tomu vyzván, ji podle § 3 odst. 2 tohoto zákona nedoplnil, nebo jde o anonymní žádost.
- e) se týká dosud nezpracovaných nebo nevyhodnocených údajů,
- f) žádost je formulována zjevně provokativně nebo obstrukčně,
- g) žadatel již má požadovanou informaci prokazatelně k dispozici,
- h) se týká vnitřních pokynů povinného subjektu, které se vztahují výhradně k jeho vnitřnímu chodu.

Rozhodnutí o odepření zpřístupnění informace

- Pokud povinný subjekt žádosti o zpřístupnění informace, byť i jen zčásti nevyhoví, vydá o tom ve lhůtě pro zpřístupnění informace rozhodnutí o odepření zpřístupnění informace.
- Jestliže povinný subjekt ve stanovené lhůtě neposkytl informace či nevydal rozhodnutí, má se za to, že rozhodl informace odepřít.

Aktivní zpřístupňování informací

Povinné subjekty aktivně zpřístupňují informace zejména způsobem umožňujícím dálkový přístup a dále prostřednictvím vlastní ediční a publikační činnosti.

Povinné subjekty aktivně zpřístupňují zejména

- a) koncepce, politiky, strategie, plány a programy týkající se životního prostředí a zprávy o jejich provádění, pokud jsou zpracovávány,
- b) zprávy o stavu životního prostředí, pokud jsou zpracovávány,
- c) souhrny údajů o sledování činností, které mají nebo by mohly mít vliv na stav životního prostředí a jeho složek,
- d) správní rozhodnutí v případě, že je jeho vydání podmíněno vydáním stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí
- e) dokumenty pořizované v průběhu posuzování vlivů na životní prostředí
- f) hodnocení rizik týkající se životního prostředí, pokud jsou zpracovávány,

...

Ministerstvo životního prostředí dále aktivně zpřístupňuje

- a) seznam informací, které mají mít povinné subjekty k dispozici s uvedením, u jakého povinného subjektu lze informace získat,
- b) mezinárodní smlouvy a dohody, právní předpisy Evropských společenství, zákony a další právní předpisy v oblasti ochrany životního prostředí a zprávy o jejich provádění a plnění, pokud jsou zpracovávány.

Zpráva o stavu životního prostředí

- Vláda České republiky projednává a schvaluje zprávu o stavu životního prostředí České republiky jedenkrát za rok. Tato zpráva obsahuje zejména informace o kvalitě životního prostředí a o zátěžích, které na životní prostředí působí.
- Po projednání a schválení předloží vláda České republiky zprávu o stavu životního prostředí k projednání Parlamentu.
- Nejpozději do tří měsíců od svého schválení musí být tato zpráva zveřejněna.

Použití předpisů o správním řízení a soudní ochrana

- pokud bylo vydáno rozhodnutí o nezpřístupnění informace nebo má-li se za to, že bylo vydáno negativní rozhodnutí – postupuje se dle správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.)
- Je tedy možné podat do 15 dnů odvolání
- Pokud je i to neúspěšné, je možné podat správní žalobu (lhůta 2 měsíce), event. kasační stížnost

Vztah k jiným zákonům

- Pokud speciální zákony, které se svým předmětem dotýkají životního prostředí a upravují poskytování informací, nelze na jejich základě omezit rozsah zpřístupněných inf. dle 123/1998 Sb.

(jde např. o stavební zákon, zákon o ochraně přírody a krajiny, o vodách, o odpadech atd.)

Otázky a komentáře

Děkuji za pozornost.

miroslav.jurman@nssoud.cz

Tel.: 542532426